

ráltunk, ezért a humuszolással egyidejűleg 2002. június 26. és július 5. között leletmentő ásatást végeztünk.

A nyomvonalban 280 m hosszúságban 14 objektumot figyeltünk meg és tártunk fel, ezek egy része újkori beásás (árok, cölöphely), másik része a neolitik telep legszélét jelző leletszegény gödör, illetve árok.

A Keszeg-ér közelében megtaláltuk a szabályozás előtti meder újkorban feltöltött nyomát.

TOMKA PÉTER

79. Csönge, Átali-dűlő

(Vas megye) B (?), Tő

2002. augusztus 22-én és 26-án Csöngéről őskori (valószínűleg bronzkori), valamint kisebb mennyiségben török kori kerámiaanyagot hoztak be a Savaria Múzeumba, ami a Weöres Sándor emlékházhoz terepfeltöltés céljából egy közeli homokos magaslatról hozott földből származott.

Augusztus 28-án felkerestük a lelőhelyet, amely a falutól É-ra, a Lányka-értől K-re, az Átali-dűlőben található. A lelőhelyre a polgármester és egy helyi lakos vezetett el minket. Elmondásuk szerint a területet 30 éve illegális homokbányaként használja a falu lakossága.

A megjelölt terület főképp K-i, kisebb részben Ny-i részén ÉNy-DK-i irányban kb. 150–200 m hosszúságban folyamatos és intenzív őskori jelenlétet dokumentáltunk. Nagy mennyiségű kerámiát, állatcsontot és paticsot figyeltünk meg a helyszínen. A kerámiaanyag egy részét összegyűjtöttük. A telepjelenségek a felső, kb. 20 cm vastagságú világosszürke humuszrétegben, valamint az alatt kimosódva az altalajon találhatóak. A lelőhely K-i részének egy szakaszában a szürke humusz alatt egy újabb, 10–15 cm vastag feketésbarna réteg látható. Az altalaj sárga homok.

Munkatárs: Kiss Péter.

PAP ILDIKÓ KATALIN

80. Darány, Komáromi utca

(Somogy megye) Á

2002. szeptember 14-én bejelentést tett a tulajdonos a Dráva Múzeum munkatársának, Rózsás Mártonnak, hogy tereprendezés közben a telken régészeti jelenségekre bukkant.

Szeptember 15-én a helyszínen megállapítottuk, hogy valószínűleg Árpád-kori település maradványait bolygatták meg. A földmunkákat leállítottuk, majd ezt követően szeptember 20-tól november 7-ig megszakításokkal folytattunk leletmentést.

Az eredetileg géppel letisztított területen több nagyobb, fekete elszíneződés látszott, melyek átvizsgálása során kiderült, hogy egy, a szántott humusz alatti egységes „kultúrrétegről” lehet szó. A feltárás közben előkerült objektumok foltja ritkán ebben, vagy (többségükben) ez alatt a réteg alatt volt megfigyelhető. A foltok a homokos talajban igen rosszul körvonalazódtak. A fe-

kete (sötétszürke) – valószínűleg a homokos domb eróziója során képződött – rétegben sok, az objektumhoz nem köthető, szórvány edénytöredéket találtunk, melyek az Árpád-kor végére, 13–14. századra keltezhetőek.

A feltárás során két sütőkemence maradványa és több hamusgödör került felszínre.

Szórványként a szántott humuszos, és a fekete „kultúrréteg” határán 1614-ben vert ezüstdénárt találtunk. Ugyancsak szórványként került elő a terület É-i részén egy kisméretű, rombusz alakú nyílhegy, valamint egy edényoldalból faragott orsókarika.

A leletmentést a helyi önkormányzat közhasznú munkások rendelkezésünkre bocsátásával segítette, a Kulturális Örökségvédelmi Hivatal az országos leletmentési keretből biztosította.

KÖLTŐ LÁSZLÓ

81. Debercsény, Bejövő út

(Nógrád megye) Ő, Á, Kú

A falu elején a kúria mellett egy szennyvízáttemelő akna építését megelőzően feltárást végeztünk. A 90 m²-es felületen egy őskori gödröt, egy kemencés Árpád-kori gödörházat és egy kora újkori temető 23 sírját tártuk fel.

Az ásatáson részt vett Bácsmegi Gábor régész és Oravecz Dóra egyetemi hallgató.

TANKÓ KÁROLY

82. Derekegyház, Vadászház

(Csongrád megye) U, B, Sza, Ge, Á

2002. március 18. és április 3. között gázvezeték építésére került sor a fenti lelőhelyen, mely a község belterületétől közvetlenül Ny-ra található, a Szentésre vezető műút D-i oldalán, a Kórógy-ér bal partján, egyik meanderének külső oldalán. Az árok kiásása során állandóan figyelemmel kísértük a körmös-kanalas gép munkáját. A kb. 250 m hosszú szakaszon szórványosan több helyen is került elő egy két cserép, a középső részen a szubhumuszból az újkőkor középtájáról származó darabok, a humuszból pedig D-en szürke korongolt szarmata töredékek, É-on pedig egy Árpád-kori bogrács peremrésze is.

Az altalajba mélyedő objektumra két esetben bukkantunk: a késő bronzkori Gávai kultúra egy méhkas alakú gödrére és egy népvándorlás kori, gepida árokra, melynek 4,35 m szakaszát tudtuk feltárni. Mindkettőből viszonylag kevés kerámia került elő. A gávai gödör legjellemzőbb darabjai kettős színűek, az egyik, urnából származó válltöredéket vízszintes széles árkok díszítik. A gepida kerámiát elsősorban korongolt, szemcsés iszapolású, íveltlen kihajló peremű fazéktípus képviseli. Különös említést érdemel egy csontfésű középső tagjának töredéke, amelyet bekarcolt zezzug vonalak díszítenek.

SZABÓ JÁNOS JÓZSEF